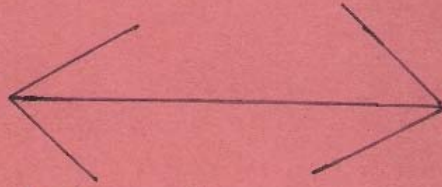
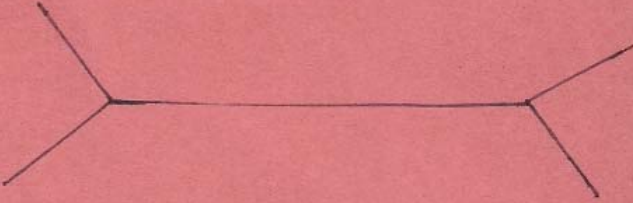

کبیر ستوری
KABIR STORI

دویری تله

خپل چاپ : جرمني

کولن : جون ۱۹۹۲

کبیر ستوری

Kabir Stori

د ویری تاله

De Wire Tala

کولن : جون ۱۹۹۲
خپل چاپ : جرمني

ډاکټر کبیر ستوری

Dr. Kabir Stori
Kiebitzweg 12
50389 Wesseling
Germany (Deutschland)
www.kabirstori.com
E-Mail: stori@kabirstori.com

د انټرنیټ په مخ

کمپوز : نسیم خان ستوری

ترتیب : ایمل خان ستوری

د وپیری تللو او پیمانہ کول

د وپیری د تللو او پیمانہ کولو په برخه کې بنسټی ستونزی پدی کې پرتی دی چې سپری ویره د نورو ساایزو بدرگه پینسو څخه په آسانی نه شی بیلولی خوسره ددی هم د وپیری د اندازه کولو لپاره یوزیات شمیر تلی (Scale) او پیمانی (Tests) شته دی لکه د ټیلر (Taylor) د بنکاره وپیری تله (Manif. Anxiety Scale) او د ټورنر (Thurner) او ټیوس (Tewes) د ماشومانو د وپیری پیمانہ

(Kinder Angst Test) د ډیکسن (Dixon) د وپیری تله (Anxiety Scale) او داسی نور. خو مونږ نه غواړو چې دلته د وپیری مختلفې تلی او پیمانی راغونډی کړو او یوازی د وپیری په هغه تله رڼا اچوو چې مونږ د وپیری د مختلفو تلو او پیمانو د څیړنی په نتیجه کې د پښتنی ټولنی لپاره ددغی تلی د ایتبار په پام کې نیولو سره جوړه کړیده.

دا تله د پنځوسو (۵۰) پوښتنو څخه جوړه شویده چې په « هو » او « نه » باندی جواب ورکول کیږی. که څوک غواړی چې خپله ویره پخپله اندازه کړی نو همدلته دی د کتاب لوستل نور بس کړی او د لاندی تلی پوښتنو ته دی په هو او نه سره ځواب ورکړی.

د وپړی تله

ځوابونه		پوښتنی
نه	هو	
		۱ زما لاسونه او پښی تل عادی حرارت لری؟
		۲ زه په میاشت کې یو یا څو ځل ایسال کیږم؟
		۳ زه کله کله په قهر کیږم؟
		۴ زه کله کله په ځان باور نلرم؟
		۵ په ما کله کله سرگرزی او کانگی راځی؟
		۶ ځما خوب ډیر خراب او نا ارامه دی؟
		۷ زه ډیر کم قبضیت لرم؟
		۸ ما ته کله کله ځان بی ارزښته ښکاری
		۹ ما هیڅکله د چا سره بی لوزی او وعده خلافی نده کړی؟
		۱۰ ځما تل خپته خوډیږی؟
		۱۱ زه ډیر ژر ستړی کیږم؟
		۱۲ ما ته ډیر وخت واړه شیان ډیر غټ ښکاری؟
		۱۳ زه تل رښتیا وایم؟

ځوابونه		پوښتنې
نه	هو	
		۱۴ زه په يخني كې هم كله كله خولي كيږم؟
		۱۵ ځما ډيروخت سرخوږي؟
		۱۶ زه ځني وخت دومره عصبي يم چې خوب نه راځي؟
		۱۷ ټول هغه كسان چې زه ئې پيژنم په ما ډيرگران دي او يومي هم بدې نه راځي؟
		۱۸ زه تل د لوږي احساس لرم كه څه هم ډوډۍ مې خوړلي وي؟
		۱۹ ځما ستونزي او رږي دومره زياتي دي چې د حل اميد ئې نلرم؟
		۲۰ ځما رنگ ژر نه تنبتي؟
		۲۱ ځما وار وپار په وږه پيښه كې هم كله كله خطا كيږي؟
		۲۲ زه كله كله په داسي خرابو شيانو كې فكر و هم چې په هغو باندې د چا سره گپيدلي نه شم؟
		۲۳ ځما په ژوند كې داسي وخت هم و چې د ډيره غمه خوب نه راتلو؟
		۲۴ زه په لويو جرگو كې چې ډير خلك راتول شوي وي تنگيږم؟
		۲۵ زه فكر كوم چې د ډيرو خلكو زه نه خونبيريږم؟
		۲۶ زه زيات وخت عصبي يم؟

ځوابونه		پوښتنې
نه	هو	
		۲۷ زه کله نا کله هغه کار چې سمدستي کول پکار دی بل وخت ته پرېږدم
		۲۸ زه کله کله ځان يوازي حس کوم که څه هم د ملگرو سره يم؟
		۲۹ زه تل په خپل راتلونکي کې چرت وهم
		۳۰ کله چې زه په شپو ځايونو يا لارو تيرېږم غونډې مې ځيرېږي؟
		۳۱ ځما زړه غريږي کله چې د ډيرو خلکو په مخکي خبرې کو؟
		۳۲ ما ته کله کله په بي ادبه توگه خدا راځي؟
		۳۳ ځما سره تل دا خيال وي چې ناروغی يا بل څه به راپنښ شي؟
		۳۴ زه په تش کور کې چې خلک پکې نه وي تنگېږم؟
		۳۵ زه نسبت نورو ته ډيره حوصله لرم؟
		۳۶ زه ډير کلک زړه لرم او هيڅکله مې ژړلی ندي؟
		۳۷ زما سره د خپلو خپلوانو او دوستانو غم وي چې څه بد څه ورپېښ نه شي؟
		۳۸ زما د شپې په تياره کې چيرته تگ نه خوښېږي؟
		۳۹ زه په جرگو او غونډو کې ځکه چوپ ناست يم چې کومه غلطه خبره ونکړم؟

ڄوابونه		پوڻستني
نه	هو	
		۴۰ کله کله ځما په سترگو تکه تياره راشي چې رڼا ورځ راته شپه برينسي؟
		۴۱ ځما کله کله لاس، سترگي، وښکي يا کوم بل ځاي بي اختياره رپيږي يا رپردي؟
		۴۲ زه هرشي ډير جدي او مهم نيسم؟
		۴۳ ما سره تل ددي غم وي چې نورو ته کم عقل ښکاره نه شم؟
		۴۴ ما هيڅکله دروغ ندي ويلی؟
		۴۵ کله کله زه داسي فکر کوم چې څه راکي نيمگري دي؟
		۴۶ ما سره تل ددي انديښنه وي چې څه ميکروب راپوري نه شي؟
		۴۷ ځيني ژوي او حيوانات چې د ټولو خلکو خونبيري او مينه ورسره لري ځما بدی شي؟
		۴۸ ما تل خپله ژمنه سرته رسولي ده؟
		۴۹ زما سره کله کله دا خيال وي چې بلا يا پيريان به می وځوړوی؟
		۵۰ زه ډير خراب خوبونه ویم؟

د ویری ټول

د ویری د ټول لپاره پکار دی چې د خبرو وینا او یا لوست ژبه د شمیر په ژبه وارول شی او دا پدی توگه سره کیدای شی چې د هری پوښتنی وزن او ارزښت وټاکل شی. د ویری دا تله د پنځوسو (۵۰) پوښتنو څخه جوړه شویده چې لس پوښتنی (۳ ، ۹ ، ۱۳ ، ۱۷ ، ۲۲ ، ۲۷ ، ۳۲ ، ۳۶ ، ۴۴ ، ۴۸) دروغ اندازه کوی او پاتی نوری پوښتنی ئې ویره اندازه کوی. پدی تله کې ټولی پوښتنی که د دروغو وی او که د ویری وی یو شانته وزن او ارزښت لری. لدی کبله سړی هری پوښتنی ته یو خورد یا یو پاو یا یو چارک یا یو من وزن منلی شی او یا یوه نمره ورکولی شی. پدی توگه سره د خبرو یا وینا ژبه د شمیر په ژبه اړول کیږی او دوه معیارونه، میچونه یا پیمانی پدی تله کې لاس ته راځی چې یوه ئې د لسو او بله ئې د څلوېښتو نمرو (یا خوردونو یا پاوونو یا چار کونو یا منونو) څخه جوړه شویده چې سړی پری د مختلفو کسانو په منځ کې دروغ او ویره پرتله کولی شی.

۱- جدول

پدی جدول کې هغه ځوابونه راپه گوته شوی دی چې د دروغو او یا ویری مانا ورکوی.

د پوښتنو لمبر	د پوښتنو ډول	ځواب
۱	ویره	نه
۲	ویره	هو
۳	دروغ	نه
۴	ویره	هو
۵	ویره	هو
۶	ویره	هو
۷	ویره	نه
۸	ویره	هو
۹	دروغ	هو
۱۰	ویره	هو
۱۱	ویره	هو
۱۲	ویره	هو
۱۳	دروغ	هو
۱۴	ویره	هو
۱۵	ویره	هو
۱۶	ویره	هو
۱۷	دروغ	هو
۱۸	ویره	هو
۱۹	ویره	هو
۲۰	ویره	نه
۲۱	ویره	هو
۲۲	دروغ	نه
۲۳	ویره	هو
۲۴	ویره	هو
۲۵	ویره	هو

د پوښتنو لمبر	د پوښتنو ډول	ځواب
۲۶	ویره	هو
۲۷	دروغ	نه
۲۸	ویره	هو
۲۹	ویره	هو
۳۰	ویره	هو
۳۱	ویره	هو
۳۲	دروغ	نه
۳۳	ویره	هو
۳۴	ویره	هو
۳۵	ویره	نه
۳۶	دروغ	هو
۳۷	ویره	هو
۳۸	ویره	هو
۳۹	ویره	هو
۴۰	ویره	هو
۴۱	ویره	هو
۴۲	ویره	هو
۴۳	ویره	هو
۴۴	دروغ	هو
۴۵	ویره	هو
۴۶	ویره	هو
۴۷	ویره	هو
۴۸	دروغ	هو
۴۹	ویره	هو
۵۰	ویره	هو

ارزښتنه او نتيجه: هغی پوښتنو ته چې د پورتنی جدول په شان په هو

او نه ځواب ورکړ شوی وی یا نی د دروغو یا ویری مانا ورکوی یوه نمری (یا خودر، پاو، چارک، یا من وزن) ورکول کیږی. هغی پوښتنو ته چې بر خلاف ددغه جدول د ځوابونو ځواب ورکړی شوی وی یا سپینی پریښودل شوی وی او هیڅ ځواب نه وی وکړ شوی صفر نمره ورکول کیږی. پدی ډول د درغو د ډیر نه ډیری لس نمری او د ویری د ډیر نه ډیری څلویښت نمری لاس ته راځی چې موږ دغه دواړه یانی هم د دروغو او هم د ویری نمری په دري ډلو ویشو. په دوهم جدول کې د ویری یا ډار نمری او په دریم جدول کې د درغو نمری په ډلو ویشل شویدی.

۲ - جدول

نمری	ویره یا ډار
۱ - ۱۰	لږ ډارن
۱۱ - ۲۹	برابر ډارن
۳۰ - ۴۰	ډیر ډارن یا ناروغه ویره

۳ - جدول

نمری	دروغ
۱ - ۳	لږ دروغجن
۴ - ۷	برابر دروغجن
۸ - ۱۰	ډیر دروغجن

د نتیجې مانا: د ټول د نظریې له مخې د نتیجې د سمې مانا لپاره د تلی د «ډاډ»

«یا «باور» (Reliability) او «اتبار» (Validity) پیژندنه پکار ده. هر څومره چې یوه تله سمه او دقیقه تلل کوی هغومره ئې نتیجې د «ډاډ» یا «باور» وړ دی. «اتبار» یوه تله هغه وخت لری کله چې هغه څه اندازه کوی چې سړی اندازه کول غواړی.

د ویری ددی تلی «اتبار» پدی کې پروت دی چې پوښتنی ئې د ویری د نښو نښانو په باره کې دی او «ډاډ» یا «باور» ئې د دروغو د اندازه پواسطه ټاکل کیږی، کومی چې منطقی پوښتنی دی چې د عمومی تجربی په بنسټ ولاړی دی. هر څومره چې سړی زیات دروغجن وی هغومره ئې د ویری پوښتنی هم په دروغو ځواب کړیدی او د «ډاډ» او باور وړ نه دی. هر څومره چې سړی لږ دروغجن وی هغومره ئې د ویری پوښتنی هم په رښتیا ځواب کړی دی چې پدی حالت کې د ویری د پوښتنو ځوابونو د «ډاډ» او باور وړ دی.

۴ - جدول

دروغ	ویره
پوښتنی	ډاډ %
صفر	۱۰۰
۱	۹۰
۲	۸۰
۳	۷۰
۴	۶۰
۵	۵۰
۶	۴۰
۷	۳۰
۸	۲۰
۹	۱۰
۱۰	صفر

د څلورم جدول څخه جوتهیرې که چا د دروغو لس واړه پوښتنو ته داسې ځواب ورکړې وی چې د دروغو مانا ولری نو بیا د ویری پوښتنی صفر یا هیڅ د « ډاډ » ورنه دی.

که نهه پوښتنو ته ئې داسې ځواب ورکړې وی چې دروغو مانا ولری نو بیا په سلو کې لس د ویری د پوښتنو ځوابونه د « ډاډ » وړدی. همدغسی که اتو پوښتنو ته ئې نو بیا په سلو کې شل، که اوو پوښتنو ته نو بیا په سلو کې دیرش، که شپږو پوښتنو ته نو بیا په سلو کې څلوینست، که پنځو پوښتنو ته نو بیا په سلو کې پنځوس، که څلورو پوښتنو ته نو بیا په سلو کې شپیته که درې پوښتنو ته نو بیا په سلو کې اويا، که دوو پوښتنو ته نو بیا په سلو کې اتیا او که یوی پوښتنی ته داسې ځوابورکې شوی وی چې د دروغو مانا ولری نو بیا د ویری د پوښتنو ځوابونه په سلو کې نوی رښتیا او « ډاډ » وړدی.

که چا د درغو ټولو پوښتنو ته داسی ځواب ورکړی وی چې د دروغو مانا نه لری یا نی ډیر نښتونی تن وی نو بیا د ویری د پوښتنو ځوابونه سل په سلو کې د « ډاډ » وړدی. لڼده دا چې کله چې سپری ډیر دروغجن وی او د دروغو د اتو نه نیولی تر لسو واړو پوښتنو پوری داسی ځواب کړی وی چې د دروغو مانا ولری نو بیا د ویری د پوښتنو په ځوابونو « باور » پکار ندی، خو دروغ خپله هم د ویری مانا لری ځکه چې پدی حالت کې سپری د زړه د خبری او راز د ښکاره کیدلو څخه ډاریږی. کله چې سپری برابر دروغجن وی یانی د درغو د څلورو څخه تر اوو پوری پوښتنو ته ئی داسی ځواب ورکړی وی چې د دروغو مانا ولری (دریم جدول پرتله کړی) نو بیا د ویری پوښتنی څه نا څه د « ډاډ » وړدی خو مانا او څرگندونه ئی په احتیاط سره پکار ده. خو که د درغو اندازه ددی څخه ټیبه وی نو بیا ویری د پوښتنو ځوابونه پوره د « ډاډ » وړدی. پدی حالت کې که چا د دیرشو څخه تر څلویښتو پوری د ویری پوښتنی داسی ځواب کړی وی چې د ویری مانا ولری نو بیا دغه ویره ناروغه ویره ده چې درمل ئی خامخا پکار دی (دوهم او دری جدول پدی هکله هم کتلی شی).

که څوک غواړی چې د ویری د پوښتنو نتیجی سل په سلو کې « ډاډ » وړکړی نو د څلورم جدول په مرسته کولی شی او دا پدی توگه چې هر څومره چې سپری د روغجن وی په هماغه تناسب د ویری پوښتنی وشمیری د مثال په توگه که چا د دروغو دری پوښتنو ته داسی ځواب ورکړی وی چې د دروغو مانا ولری او د ویری پنځه دیرش پوښتنو ته ئی داسی ځواب ورکړی وی چې د ویری مانا ولری نو پدی حالت کې د څلورم جدول له مخی په سلو کې په اويا « ډاډ » او « باور » سره دوهم جدول په نښتون کې ویلی شو چې دغه ویره ناروغه ویره ده. که وغواړو چې په سلو کې په سل ډاډ سره دغه نتیجی مانا کړو نو بیا پکار ده چې بیا پنځه دیرش په اويا کې ضرب او په سلو ئی وویشو.

$$24.50 = \underline{35 \times 70}$$

۱۰۰

پدی توگه سره د ویری د پوښتنو شمیر ۵۰ ، ۲۴ ته راټیټه شو. د دریم جدول له مخی د ډیر ډار له پړاو څخه د برابر ډارن پړاو ته راښکته شو. په نورو تورو سره مونږ سل په سلو کې په ډاډ سره ویلی شو چې دغه سړی ډیر ډارن دی. د ویری د څرنگوالی (کیفیت) د څرگندولو لپاره د ویری د تلی پوښتنو متن او ډاډ ته نظر اچول پکار دی د هغه پوښتنو د ډاډ او متن څخه چې داسی ځواب شوی وی چې د ویری مانا ولری جوتیدلی شی چې سړی څه ډول ویره لری . پییلی نا پییلی که ټولنیزه او یا بل ډول ویره ده.

همدغسی هغه کسان چې ددی تلی د یار لسمی او څلور څلوینستمی پوښتنو ته ئې مختلف ځوابونه ورکړی وی داسی کسان دی چې د دروغو هڅه کوی او یا ئې په دروغو نوی پیل کړی دی او په چل ئې پوره نه پوهیږی. ځکه چې دغه دواړه پوښتنی د دروغو یوه پوښتنه ده او یوازی په منفی او مثبت دوه پوښتنی شویدی.

د وکتور رکبیر ستوری
د پلوم ساپوه

Dr. rer. nat. Kabir Stori
Diplom-Psych.

کبیر ستوری د ساینسی پوهنو د وکتور (Dr. rer. nat.)
د پلوم ساپوه (Diplom-Psych.) په قام پښتون
په تیر میرداد خیل او د بیری پښتونخوا د کونړ
د تتر په کلی کښی (۱۹۴۶/۱۰/۲۰ ع) مخیزیدلی دی .
ده خپله لومړنۍ زده کړه د خاص کونړ په
لومړنی ښوونځی او په کابل کښی د رحمان بابا په لیسه
کښی او خپله لوړه زده کړه د لویدیز جرمنی د فرانکفورت
کولن او ماربورگ په پوهنتونونو کښی د
سایپوهنی (Psychology) په څانگه کښی چی
فلسفه (Philosophy) ، سیاسی پوهنه (Pol. Science)
او ټولنپوهنه (Sociology) ورسره ملوه سرته رسولی ده .
ستوری یو پښتون سوشل ډیموکریټ دی .
د پښتنو د پووالی ، خپلواکی او سوکالی د پاره ده ته
د باچا خان نظریو ژوند وریځلی دی .